

А. Ю. Сизонець

студ. 1 курсу магістратури

спеціальність «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: к.е.н., доц. М. М. Гоголь

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Заробітну плату можна розглядати з різних позицій користувачів: для найманого працівника заробітна плата виступає в якості доходу, який він отримує в результаті його праці і який має забезпечити об'єктивно необхідне відтворення робочої сили; для суб'єкта господарювання заробітна плата – це

елемент витрат на виробництво, що входить до складу собівартості продукції і впливає на фінансову результативність господарської діяльності; для держави заробітна плата є об'єктом державного регулювання, з одного боку, а з іншого – об'єктом оподаткування. Здійснення облікового процесу оплати праці відповідно до інтересів користувачів проводиться у різних напрямках, відповідно, бухгалтерський облік відрізняється.

Облік розрахунків з оплати праці на території України здійснюється відповідно до чинного законодавства, і документально керується: Конституцією України [1], Податковим кодексом України [2], Кодексом законів про працю [3], Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4], Законом України «Про оплату праці» [5], Законом України «Про відпустки» [6], Законом України «Про збір та облік Єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [7].

Облік розрахунків з оплати праці являється складним та комплексним процесом, який потребує точності, достовірності, оперативності в його здійсненні. Нарахована персоналу заробітна плата включається у витрати підприємства і відображається на рахунку «Витрати на оплату праці» («Витрати на персонал»). Цей рахунок може мати рахунки другого порядку за видами витрат на оплату праці (заробітна плата основна, оплачувана відпустка, премії, додаткові винагороди, витрати на соціальне страхування і т.д.). Такий порядок обліку витрат на оплату праці має місце на підприємствах, які здійснюють облік за елементами витрат.

У випадку обліку витрат на функціональній основі, витрати на оплату праці відображаються на різних рахунках, залежно від функцій, які виконують працівники. Так нарахована заробітна плата робітникам виробничих цехів підприємства може бути відображена на рахунку «Виробництво», іншому персоналу цехів – на рахунку «Виробничі накладні витрати», працівникам, які займаються збутом продукції – на рахунку «Витрати на збут», адміністративно-управлінському персоналу – на рахунку «Адміністративні витрати». На рахунку «Витрати на оплату праці» відображається повна сума витрат, пов'язаних з використанням робочої сили (валова заробітна плата), а на рахунку «Заробітна плата до виплати» – чиста заробітна плата, тобто суми, які повинні бути виплачені працівникам після всіх можливих утримань із заробітної плати. Види та розміри утримань із заробітної плати та нарахувань на неї, як зазначалося вище, регулюються законодавством кожної країни (прибутковий податок, відрахування на соціальне страхування тощо) та контрактними обов'язками підприємства (відрахування профспілковим організаціям, на пенсійні програми тощо) [8, с. 25].

Підводячи підсумок, слід визначити, що облік розрахунків з оплати праці здійснюється у різних напрямках, залежно від інтересів користувачів - держави,

найманого робітника чи роботодавця. Це велика, трудомістка частина роботи, яка регулюється нормативно-правовою базою: закони, нормативно-правові акти, договори, які регламентують та визначають процес забезпечення розрахунків за виплатами працівникам та встановлюють податкове навантаження, терміни відпустки, розмір прожиткового мінімуму, розрахунок середньої заробітної плати, порядок розрахунку та сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Облік розрахунків з оплати праці являється невід'ємною частиною функціонування будь-якого підприємства з моменту його заснування до повної ліквідації.

Список використаної літератури

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (зі змінами та доповненнями від 21.02.2019 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/stru> (дата звернення: 23.03.2019).
2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями від 01.03.2019 р.). URL: <https://zakon.help/law/2755-VI/> (дата звернення: 23.03.2019).
3. Кодекс законів про працю : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII (зі змінами та доповненнями від 11.10.2018 р.). URL: <http://sfs.gov.ua/nk/> (дата звернення: 23.03.2019).
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями від 16.11.2018 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 23.03.2019).
5. Про оплату праці : Закон України від 20.04.1995 р. № 108/95-ВР (зі змінами та доповненнями від 01.01.2017 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-vr> (дата звернення: 23.03.2019).
6. Про відпустки : Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР (зі змінами та доповненнями від 01.01.2019 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-vr/ed20180725> (дата звернення: 23.03.2019).
7. Про збір та облік Єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI (зі змінами та доповненнями від 01.01.2019 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17> (дата звернення: 23.03.2019).
8. Захарченко Л. А., Жаданова Ю. О., Яцкевич І. В. Управління витратами : навч. посібник до практичних занять з курсу «Управління витратами». Одеса : ОНАЗ, 2009. 216 с.